

Gespreksnotitie voor de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid

*Voor het rondetafelgesprek over overlast bij publieke recreatievoorzieningen op
donderdag 25 september 2025.*

Inleiding

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV) helpt gemeenten en hun partners bij het aanpakken van overlast in de openbare ruimte. Het gaat in deze setting specifiek om het op tijd herkennen van jongeren die problemen veroorzaken en om het aanpakken van storend of crimineel gedrag van (groepen) jongeren. Jeugdgroepen en losse jeugdnetwerken (fluïde netwerken) kunnen zorgen voor overlast op straat. In 75% van de gevallen plegen jongeren een delict samen met anderen.

De problematiek

Publieke recreatievoorzieningen zijn belangrijk voor de leefbaarheid, contact tussen mensen en gezondheid. Toch ontstaat hier soms overlast, vaak door jongeren of groepen jongeren. Daardoor voelen andere bezoekers zich onveilig en blijven weg.

Samenhangende aanpak

Deze problemen vragen om een gezamenlijke aanpak om de overlast te verminderen of te stoppen. Het werkproces '7-stappenmodel' helpt daarbij.

Werkwijze van het CCV

In deze gespreksnotitie staat een belangrijke werkwijze centraal. Het CCV heeft deze werkwijze ontwikkeld in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid, samen met de politie, het Openbaar Ministerie, de VNG, Sociaal Werk Nederland en andere partners.

Het gaat om het *Werkproces aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag*, ook wel het *7-stappenmodel* genoemd. Dit model geeft gemeenten en hun (lokale) partners praktische handvatten om problematisch gedrag van (groepen) jongeren vroeg te zien, aan te pakken en liever nog te voorkomen.

Toelichting op de werkwijze

Het 7-stappenmodel is een werkproces dat sinds 2016 in heel Nederland wordt gebruikt om problematische jeugdgroepen en groepsgedrag aan te pakken. In 2023 is het model aangepast, omdat jeugdgroepen zich tegenwoordig anders manifesteren. Sociale media spelen nu een grote rol in hun leven. Ook zijn groepen vaker actief buiten de eigen gemeentegrenzen en hebben ze vaker de losse structuur van een zogenoemd fluïde netwerk.

De aanpak met het 7-stappenmodel heeft meerdere doelen:

- problematisch groepsgedrag stoppen of verminderen
- criminaliteit en overlast terugdringen
- jongeren sterker maken en toekomstperspectief bieden
- negatieve groepsdruk doorbreken
- voorkomen dat nieuwe jongeren, zoals broertjes, zusjes of buurtgenoten, zich aansluiten
- voorkomen dat jongeren doorgroeien naar criminele netwerken

Rollen van partners

De burgemeester heeft namens de convenantpartners de regie op de aanpak. De belangrijkste partners zijn de *lokale driehoek*: burgemeester, politie en Openbaar Ministerie (OM). Ook jongerenwerk en (jeugd)boa's doen mee. De gemeentelijke procesregisseur Groepsaanpak zorgt voor de uitvoering.

Deze partners, ook wel convenantpartners genoemd, mogen onder voorwaarden persoonsgegevens van groepsleden met elkaar delen. Soms is ook samenwerking met anderen nodig, zoals leerplichtambtenaren, scholen, wijkteams, woningcorporaties of ondernemers. Met hen kan minder informatie worden gedeeld om de privacy van jongeren te beschermen.

Rol van het CCV

Het CCV beheert het 7-stappenmodel en ondersteunt professionals in het veiligheidsdomein met hulp en advies bij de aanpak van problematische jeugdgroepen en groepsgedrag.